

Ohjeita aineiston käyttöön

ROMANIT EUROOPASSA – Ihmisoikeudet, liikkuvuus ja lapset

Jokaista aineiston diaa varten on tehty pohdintatehtäviä käytäväksi läpi esityksen aikana tai ryhmätyönä esityksen jälkeen (kysymykset erillisenä liitteenä).

1. OSA Romanit vähemmistönä Euroopassa

- Käytä tähän osioon **aikaa vain lyhyesti** esim. 5 min. ellei ole kaksoistuntia. Pohdintatehtäviä ei kannata ottaa esille, jos ei ole riittävästi aikaa.
- **Osion tärkein viesti:** Romanit ovat Euroopassa vanha, suuri vähemmistöryhmä, joka on kärsinyt vuosisatoja systemaattisesta syrjinnästä ja vainosta

2. OSA Ihmisoikeudet ja romanien syrjintä

- Tämä kokonaisuus on aineiston kannalta **erityisen tärkeä osuus**
- Esittele ihmisoikeusajattelun periaatteet (YK:n ihmisoikeuksien julistus + YK:n lapsen oikeuksien sopimus + EU:n ihmisoikeuslainsäädäntö)
- **Vaihtoehtona** ihmisoikeudet -osiolle on ryhmätyö (erillisenä liitteenä), jossa oppilaat tutustuvat itse materiaaliin sekä vastaavat ryhmässä pohdintatehtäviin (tähän on varattava kunnolla aikaa!)
- Käy läpi loput diat (oikeus tasavertaiseen asumiseen, koulutukseen, palveluihin + lasten oikeus tasavertaiseen koulutukseen + köyhyyden kierre)
- Tähän osioon voi **lisätä oppilaiden toiminnallisuutta** pyytämällä 10 vapaaehtoista luokan eteen, ja diojen esittelyn yhteydessä pyytää tietty määrä oppilaita astumaan muutama askel eteenpäin: esim. 50 % Euroopan unionin romanilapsista saa peruskoulun päättötodistuksen (5/10 oppilaista astuu eteenpäin). Euroopan unionin alueella 1/7 romaninuoresta on päättänyt toisen asteen koulutuksen (1 oppilas jää eteen) jne.

3. OSA Itä-Euroopan romanit Suomessa

- Tässä osassa tuo esille seuraavat asiat: **EU:n vapaan liikkuvuuden periaate** (EU-kansalaisilla on oikeus liikkua), **syyt joiden** takia Itä-Euroopan romanit (Romania ja Bulgaria) tulevat esim. Suomeen siis köyhyys, etninen syrjintä ja työttömyys, **toimeentulon hankkiminen** (kerjääminen = köyhyys ei ole rikos) ja arki Suomessa. Hyvä tuoda esille, että asiantuntijoiden mukaan kerjäämiseen ei liity ihmiskauppaa, vaan romanit hankkivat toimeentuloa itselleen ja perheelleen (matkoja voidaan maksaa jälkikäteen toisille romaneille ja patriarkaalisessa kulttuurissa miehet hoitavat koko perheen rahataloutta)
- Lopuksi pohdi **lapsen asemaa** eri näkökulmista, kun romanit liikkuvat Euroopassa, sekä omaa roolia tasavertaisuuden ja oikeudenmukaisuuden lähettiläänä
- **Toiminnallisena lisänä** tälle osiolle on väittämäkortit (erillisenä liitteenä), jotka voidaan käydä läpi ryhmätyönä diojen esittelyn jälkeen. Oppilaat jakavat paperit kolmeen eri pinoon (fakta, fiktio, mielipide). Lopuksi pinot tarkistetaan ja herätellään keskustelua

Huomioi romanitaustaiset oppilaat luokassa!

Jos luokassa on romanioppilaita, ota huomioon seuraavat asiat:

- Kysy opettajalta etukäteen romanitaustaisista oppilaista – hän osaa varmasti kertoa esim. heidän luonteesta ja tavasta suhtautua omaan taustaansa
- Tuo esille *Suomen romanien hyvää tilannetta suhteessa* useimpien EU-maiden romanien tilanteeseen (Suomessa 1970-luvulta alkaen on tehty aktiivisesti työtä romanien koulutus- ja asuntotilanteen parantamiseksi ja siinä on saavutettu hyviä tuloksia!)
- Tuo esille, että *romanit itse ovat olleet aktiivisia* romanien aseman parantamisessa
- Tuo esille, että Suomi EU-maana ja Suomen romanit voivat olla hyvänä *esimerkkinä* myös muille EU-maille